הדר פרק ששי עירובין עב.

מסורת הש"ס

וחד אמר ביין. אפי' רבנן מודו דלא סמכינן עליה בחצר דלא אמרי' מגו: **כי פליגי בפת.** ופליגי בין בשיתוף בין בעירוב דלר' מאיר אין סומכין על זה במקום זה: **מאי לאו כו'.** וקשיא למאן דאמר ביין לא פליגי: **או משתתפין במבוי בפת.** דמשתתפין דומיא דמערבין

וחד אמר ביין דבו"ע לא פליגי דבעינן תרתי כי פליגי בפת מיתיבי וחכמים אומרים או מערבין או משתתפין מאי לאו או מערבין בחצר בפת או משתתפין במבוי ביין אמר רב גידל אמר רב ה"ק או מערבין בחצר בפת ומותרין כאן וכאן או משתתפין במבוי בפת ומותרין כאן וכאן אמר רב יהודה אמר רב הלכה כרבי מאיר ורב הונא אמר מנהג כר"מ ורבי יוחנן אמר נהגו העם כרבי מאיר: **מתני'** חמשה חבורות ששבתו בטרקלין אחד ב"ש אומרים עירוב לכל חבורה וחבורה וב"ה אומרים [א]עירוב אחד לכולן ומודים בזמן שמקצתן שרויין בחדרים או בעליות שהן צריכין עירוב לכל חבורה וחבורה: **גמ'** אמר רב נחמן מחלוקת [ב]במסיפס אבל במחיצה עשרה דברי הכל עירוב לכל חבורה וחבורה איכא דאמרי אמר ר"נ אף במסיפס מחלוקת פליגי בה רבי חייא ורבי שמעון ברבי חד אמר מחלוקת [ג]במחיצות המגיעות לתקרה אבל מחיצות שאין מגיעות לתקרה דברי הכל עירוב אחד לכולן וחד אמר מחלוקת [ג]במחיצות שאין מגיעות לתקרה [ד]אבל מחיצות המגיעות לתקרה דברי הכל צריכין עירוב לכל חבורה וחבורה

מיתיבי

מגנו: **כי פליגי בפת.** ופליגי בין בשיתוף בין בעירוב דלר' מאיר אין סומכין על זה במקום זה: **מאי לאו כו'.** וקשיא למאן דאמר ביין לא פליגי: **או משתתפין במבוי בפת.** דמשתתפין דומיא דמערבין קתני: הלכתא ומנהג ונהגו בפרק בתרא דתענית (דף כו:) מפורש הלכה דרשינן בפירקא הלכה כרבי מאיר מנהג מדרש לא דרשינן אורווי מורינן ליחיד הבא לימלך נהגו אורווי נמי לא מורינן ומי עבוד לא מחזין כהו: **מתני' בטרקלין אחד.** וחלקוהו לחמשה וכולן יש להן פתח מן הטרקלין לחצר וצריך לערב עם שאר בני חצר: **כ"ש אומרים.** דשוויתהן חלוקין וצריך לכל חבורה ליתן פת בעירוב החצר דהוו להו כה' בתים וה"ה לחמש נאו להוליא מרשות זו לזו צריכין עירוב ביניהן: **וכ"ה אומרים.** אין מחילה זו חילוק רשות דמחילה שפלה היא כדמפרש בגמ' הלכך עירוב אחד לכולן ובתוך הטרקלין נמי מוציאין מזו לזו בלא עירוב שהטרקלין מתבטל וכיון דביניהן מ"ל עירוב נעשה אחד מהן שלית לכולן דאמרי' לקמן(ד) ממשה שגבו את עירובן כלומר ששרויין בחמשה בתים בחצר ועירבו ביניהן והוו להו חדא ואם בתין לערב עם אחרים עירוב אחד לכולן: **ומודין כשמקצתן שרויין בו.** דהוו להו כה' בתים ולא דמו לה' שגבו את עירובן שהרי לא עירבו ביניהן: **גמ' מחלוקת.** כשרשויותיהן חלוקות במסיפס מחילה נמוכה של מחיצות עליה דהתם לבית הלל בית אחד הוא ודמו לה' שגבו את עירובן דהני נמי כמי שעירבו דמי: **אף במסיפס מחלוקת.** דלא תימא בית שמאי בחמילה עשרה הוא דאחרי ובמסיפס מודו אלא אפילו במסיפס נמי אחרי: **פליגי בה.** אמתניתין קאי: **מחלוקת.** בית שמאי ובית הלל בר': **אבל מחיצות שאין מגיעות לתקרה.** אפילו הן עשרה דברי הכל עירוב אחד לכולן ופליגי אתרוייהו לישני דרב נחמן דהא (ה) ליישנא קמא קאמר דבמחילה עשרה מודו דמחלוקת הוי והכא אמרינן אפילו במגיעות לתקרה פליגי ולליישנא בתרא קאמר דבמסיפס נמי פליגי ואחרי בית שמאי והכא אמרי דאפילו במחילות עשרה לא אחרו אלא במחילות המגיעות לתקרה:

הסכר

משמע בהדיא דכ"ש בית: **נהגו העם כר' מאיר.** בפרק בתרא דתענית (דף כו:) מפרש דאורווי לא מורינן כוותיה ואי עבדינן לא מחינן בידייהו וא"ת מה מחאה שייך כאן אם מחמירין כר"מ לעשות עירוב ושיתוף וי"ל דלא הוי ברכה לבטלה אי נמי אם נמנעים על כך להביא סכין וחמין לצורך מילה אי נמי לכי הא דאמר במי שהוציאוהו (לעיל דף מט.) גבי חצר שבין שני מבואות והיא רגילה באחד אם עירב רגיל לעצמו וזה שאינו רגיל לא עירב והיא נמי לא עירבה דוחה אותה אצל מי שאינה רגילה דכופין על מדת סדום והשתא אם עירב מי שאינו רגיל ולא שיתף והם דומין אותה אצל מי שאינו רגיל כר"מ דבעי שיתוף לא מחינן בהו אי נמי אם עירבה עם שניהם ולא שיתפה אלא עם האחד דלרבנן הוו להו עירבה עם שניהם אסורה עם שניהם ולר"מ עם אותו ששיתפה עמו מותרת דעם האחר לא נשתתפה ואין עירוב מועיל במקום שיתוף: **ומודין** בשמקצתן שרויין בחדרים ועליות שהן צריכין עירוב לכל חבורה וחבורה. והני חדרים ועליות איירי כגון שכל אחד פתוח לחצר כדפירש בקונט' דהגך ה' חבורות ששבתו בטרקלין כולהו יש להן פתח מן הטרקלין לחצר דאם לא היה לכל אחד פתח לחצר הוה אמרינן פנימי נותן עירובו ודיו או שני הפנימיים לר' יוחנן דסוף פרקין גבי עשרה בתים זה לפנים מזה ומיהו אם יש לאדם קופר או מלבד כניתו או כעין אותן (הנחורים) הנאין ללמוד תורה ושרויין כל מ' בחדר או בעלייה נפני עצמו אע"פ שחלוקין מבעל הבית בפתו אין אוסרין עליו ולא בעו עירוב בין יש להם פתח לרה"ר בין אין להם פתח לרה"ר דלא מיבעיא אם כולם אוכלין במקום אחד אף ע"פ שכל אחד יש בחדרו קי"ל כמאן דאמר לקמן (דף עג.) מקום פיתא גורס אלא אפילו לשמואל דאמר מקום ליה גורס או אפילו אוכלין ושנים כל אחד בחדרו אין אוסרין זה על זה כיון שכולם משתמשין בתוך הבית בכל עיסקי תשמישתיה בלפייה ובכיסול ובכל דבר תשיבי כולהו כאילו אוכלים ושנים במקום אחד אע"פ שיש להם פתח לצד רה"ר הכל נקראים על שם בעל הבית ועוד דאין משאיל להם רשותו לאסור עליו ולא זה על זה ומלי לסלוקינהו והוה ליה כה' שכירים וה' לקיטים דלא אמרי' להחמיר כדאמרינן לעיל (דף סו.) דאחד נותן עירובו ודיו ואפי' שרויין בחדרים ובעליות דאם בשרויין כולם בבית בזה לא הוה מסתפק אביי דקאמר מהו דאפילו היה הבית שלהם לא היו אוסרין זה על זה וכיון דגבי נכרי דדירתו לא שמה דירה לא אסרי אלא משיבי כולהו כחד כל שכן גבי ישראל דדירתו שמה דירה דבטלה דירתם גבי דירתו של בע"ה ולא דמי למקצתן שרויין בחדרים ובעליות דהכא שיש כח לזה כמו לזה ואע"פ שהקילו בנכרי טפי מבישראל די מושיל דוכתא לישראל אחר דישראל נותן עירובו ודיו ואע"פ שאין הנכרי רוצה להסכיר ובע"כ של נכרי והכ"ג בביתו של ישראל לא שרי התם נמי טעמא משום דדיתם נכרי לא חשיב כ"כ אבל מכל מקום יש ללמוד מדלא אסרי אחרי מחמה שכירים זה על זה גבי נכרי כל שכן גבי ישראל כדפרישית: **במחיצות** המגיעות לתקרה. והא דקתני מתני' דמודים היכא דמקצתן שרויין בחדרים ובעליות לא דמי דהכא איירי במחילות ערלאי כגון יריעות שמפסיקין עד התקרה:

רבי

וכן פירש כרש סוכה (דף ג:) ואע"פ שפירש כאן בקונטרס דלכ"ע סומכין במבוי על עירובי חצירות שהיא לעולם בפת מכל מקום למ"ד בפת פליגי קשה דלמה לא יועיל עירוב החצירות למבוי כיון שחורתו נמי להניח בבית דאטו הפס גורם שנקרא עירוב שיש לו להועיל לחצירות ולא למבוי ולמאן דאמר ביין נמי פליגי ומפרש בריתא דבסמוך אי משתתפין במבוי ביין ומותרין כאן וכאן אבל עירובי חצירות בלא פת לא אמרינן דלא פליגי אלא בעירובי חצירות ולכך כשנימוסקו עליהם כל בני המבוי אין לחוש שיתוף כיון שהרשויות לא היו שם ולא ידעו מעולם שעליהם ניתוספו כל האחרים ונראה לר"י דכולה מלתא דוקא עירובי חצירות בבית שבחצר ושיתופי מבואות דוקא בחצר שבמבוי ולא בבית משום דבחצר מינכר טפי לשם שיתוף דשייכא טפי למבוי וקרובים משמיש דמבוי זה לזה והשתא הא דקאמר לקמן במסובין בבית בפת שעל השולחן סומכין משום עירוב לאו אף משום עירוב קאמר אלא משום עירוב דוקא ולא משום שיתוף והא דאמר בריש סוכה (דף ג.) בית שאין בו אחרבע על אחרבע אין מניחין בו עירובי חצירות אבל מניחין בו שיתופי מבואות דלא גרע מחצר שבמבוי ומשמע דכל שכן אם היה בית גמור שהיו מניחין בו שיתופין אור"י דודאי בית גמור גרע לענין שיתוף והא דנקט (ג) בהא דלא גרע שלא תאמר כי היכי דיוצאין מכלל בתים לענין עירוב יוצאין נמי מכלל חצר לענין שיתוף לפי שיש מחילות מפסיקות וחצר בעי ד' אמות ובהאי בית ליכא ד' אמות והשתא הך דבעל הבית שהיה שותף לשכיניו לזה ביין והיא נמי לעיל (דף פח.) דליקני מר רביעתא דחלא צריך לומר דבחצר היה אותו חבית דבשיתופי מבואות איירי דאילו עירובי חצירות בעי פת ובירושלמי משמע כפי' הקונט' דכ"ש בית דאמר בפ' מי שהוציאוהו עירוב צריך בית שיתוף מהו שיצטרך בית מלתא דשמואל אמרה שיתוף צריך בית ומסיק רבי אבהו (ג) בשם רבי יוחנן נותנו בין בחוור לחצר ובין בחוור דמבוי

עא א ב מי' פ"ד מהל' עירובין הל' ז סמג עשין ג טוש"ע א"ח סי' שע סעיף ג:

רבינו חננאל

וחכמים אומרים (אין) [אי] מערבין או משתתפין. אוקמוה משמיה דרב הכי קתני, או מערבין בחצירות בפת, ושכח אחד מהן ולא נשתתף ובטיל רשותו. לר' מאיר אית ליה ביטול ומותרין כאן וכאן. או משתתפין במבוי ביין ושכח אחד מבני חצר ולא ערב מותרין כאן וכאן. ואסיקנא דכולי עלמא עירובי חצירות בפת דאין סומכין על עירוב במקום שיתוף, דאמר רב יהודה אמר רב הלכה כר' מאיר ורב ברונא אמר רב הלכה כאלעזר בן תדאי. מתני' חמש חבורות ששבתו בטרקלין אחד, פי' בירה אחת כו'. אוקמה רב נחמן מחלוקת בית שמאי ובית הילל הללו חלוקין במסיפס. פי' פיסקא דארי, אבל אם הם חלוקים במחיצה י' טפחים דברי הכל עירוב לכל חבורה. איכא דאמרי אמר רב נחמן אף במס[ס]פס מחלוקת, פליגי בה ר' חייא ור' שמעון ברבי, חד אמר מחלוקת במחיצות שאין מגיעות לתיקרה כו'.

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה אבל וכו' דהא לליישנא קמא: (ב) תר"ה בפת כו' והא דנקט בהא ליישנא בתא גרע: (ג) באי"ר בסס ר"י שיתוף נתנו בין כו':

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com